

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W CIESZYNIE
W ROKU 2014**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Cieszyn, marzec 2015

1. Zakres zadań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie w 2014 roku.

W roku 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie realizował szeroki zakres zadań, wynikających w szczególności z następujących ustaw:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku prawo energetyczne.

Ośrodek podejmował także wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców Cieszyna, w tym poprzez realizację projektów dofinansowanych z zewnętrznych źródeł. Współpracował przy tym z wieloma organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz osobami prywatnymi.

1.1. Zadania ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2014 roku udzielił pomocy w formie świadczeń przyznawanych w ramach zadań zleconych i zadań własnych:

- 844 rodzinom,
- rodziny te liczyły łącznie 1770 osób.

Pomocą w postaci pracy socjalnej objęto:

- 1092 rodziny,
- rodziny te liczyły łącznie 2312 osób.

Pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej objęto:

- 248 rodzin,
- rodziny te liczyły łącznie 542 osoby.

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy były: ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przestępstw.

Tabela nr 1 – Powody przyznania pomocy przez MOPS w 2014 roku		
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	621	1206
bezrobocie	438	1104
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	413	996
długotrwała lub ciężka choroba	393	664
niepełnosprawność	374	712
potrzeba ochrony macierzyństwa	94	430
alkoholizm	59	70
bezdomność	39	43
przemoc w rodzinie	22	54
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	29
narkomania	4	7

W roku 2014, pracownicy socjalni MOPS prowadzili także pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, która określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej.

W 2014 roku kontraktem socjalnym objętych było 76 osób:

- 34 z powodu bezrobocia,
- 6 z powodu niepełnosprawności,
- 28 z powodu alkoholizmu,
- 1 z powodu zagrożenia wykluczeniem społecznym,
- 3 z powodu długotrwałej choroby,
- 1 z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- z 3 osobami bezdomnymi zawarto indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, które są specjalną formą kontraktu socjalnego dostosowaną do potrzeb i sytuacji osób pozbawionych dachu na głowę.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej brał udział w ogólnopolskim badaniu osób bezdomnych realizowanym na wniosek Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, którego celem było określenie skali bezdomności na terenie gminy. W dniu badania ustalono, że na terenie Cieszyna przebywało 61 osób bezdomnych, w tym 45 kobiet (Centrum Edukacji Socjalnej – 17 osób, Centrum Edukacji Socjalnej – Dom docelowego pobytu przy ul. Kasztanowej 8 – 7 osób, Centrum Edukacji Socjalnej – Dom docelowego pobytu przy ul. Frysztańskiej 69 – 4 osoby, Areszt śledczy – 22 osoby, miejsca przebywania osób bezdomnych poza placówkami instytucjonalnymi, ustalone przez Policję i Straż Miejską – miejsca niemieszkalne – 8 osób, pustostany – 3 osoby).

Z poradnictwa pracownika socjalnego Ośrodka łącznie skorzystały 73 osoby bezdomne, w tym 32 osoby z gminy Cieszyn, a 41 z innych gmin.

Dwa razy w roku organizowane były wspólne patrole z udziałem Policji, Straży Miejskiej oraz pracownika socjalnego pracującego z osobami bezdomnymi w celu monitorowania miejsc, w których przebywają osoby oraz informowania osób bezdomnych o możliwych formach pomocy.

Pracownik socjalny MOPS pełnił dyżur telefoniczny, poza godzinami pracy Ośrodka (od poniedziałku do piątku w godz. 16.00 - 20.00 i soboty 7.00 - 20.00), mający na celu współpracę z placówkami medycznymi, Policją, Strażą Miejską, placówkami dla bezdomnych.

W ramach współpracy z Zakładem Karnym pracownicy Ośrodka uczestniczyli w spotkaniach z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności. Celem tych spotkań było przekazanie informacji na temat świadczeń Ośrodka wynikających z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz dotyczących instytucji zajmujących się poradnictwem prawnym, psychologicznym i zawodowym. Odbywały się również spotkania pracowników Ośrodka o podobnej tematyce w Ośrodku Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczym oraz Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Pracownicy socjalni współpracowali także z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz kierowali na szkolenia organizowane przez PUP. Utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i naliczeniu odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych i chorych. Wydano 36 takich decyzji, w tym 2 dotyczyły skierowania na pobyt czasowy. MOPS wydał również 1 decyzję o skierowaniu do Krajowego Ośrodka Rehabilitacyjnego w Dąbku. 9 osób, spośród 36 skierowanych, znalazło się na liście osób oczekujących. 5 osób oczekiwało na umieszczenie w domu pomocy społecznej na podstawie decyzji wydanych w latach wcześniejszych.

Pracownicy socjalni pomagali w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania skierowania i umieszczenia w zakładach opiekuńczo – leczniczych oraz przeprowadzali wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków pomocy społecznej, dotyczące pensjonariuszy domów pomocy społecznej z innych gmin (przeprowadzono 96 wywiadów środowiskowych).

MOPS przeprowadził 13 wywiadów środowiskowych dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie, które kierowało osoby z zaburzeniami psychicznymi z terenu Cieszyna do Dziennego Ośrodka Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzonego przez Cieszyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź”. W roku 2014 z Ośrodka skorzystało 18 osób z Cieszyna.

W roku 2014 MOPS zlecał świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych oraz usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi firmie zewnętrznej, w wyniku przeprowadzonych przetargów nieograniczonych, zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych.

MOPS prowadził również postępowania (z zakresu ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) na wniosek Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej jak i ich świadczeniobiorców – celem potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. Pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 76 postępowań, w tym 32 na potrzeby innych gmin.

Ponadto, pracownicy socjalni (zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych) przeprowadzili 1 wywiad środowiskowy celem przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz 29 wywiadów środowiskowych celem przyznania zasiłku dla opiekuna.

MOPS prowadząc postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych (na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w 2014 roku:

- przekazał komornikowi sądowemu 70 informacji mających wpływ na egzekucję świadczeń, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,
- złożył 138 wniosków do prokuratury o wszczęcie postępowania wobec dłużnika,
- złożył 137 wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu,
- wydał 282 decyzje w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,
- wydał 438 upomnień,
- wydał 663 tytuły wykonawcze.

Zakres wszystkich świadczeń finansowych udzielonych, na podstawie różnych ustaw, przez MOPS w 2014 roku obrazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2014 roku, na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych		
Zadanie/forma pomocy	Wysokość środków finansowych	Dane liczbowe
Zadania własne		
1. Zasiłki i pomoc w naturze:	2.392.034,04 zł	
zasiłki celowe (na pokrycie kosztów gazu, energii, opłacenie czynszu, remontów, leczenia, zakup odzieży, opału oraz niezbędnych przedmiotów użytku domowego)	398.004,60 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 803 liczba rodzin: 387 liczba osób w rodzinach: 893
zasiłki celowe specjalne	104.788,54 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 172 liczba rodzin: 165 liczba osób w rodzinach: 415
sprawienie pochówku	3.706,72 zł	liczba osób, którym MOPS sprawił pogrzeb: 2
obiady dla dzieci i młodzieży oraz posiłki dla dorosłych	796.577,00 zł	liczba osób, które otrzymały pomoc w formie zasiłku celowego lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności: 516 liczba osób, które otrzymały pomoc w formie posiłku: 684 osoby (w tym: 59 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 234 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, 391 osób dorosłych) liczba dzieci, które otrzymały pomoc w formie dożywiania w żłobkach i przedszkolach: 89 liczba dzieci, które otrzymały pomoc (nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego) w formie posiłku: 57
	z tego dotacja w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniosła 420.651,00 zł	

zasiłki okresowe w części gwarantowanej z budżetu państwa (przyznawane z powodu bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego)	569.203,23 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 501 liczba rodzin: 464 liczba osób w rodzinach: 1256
zasiłki stałe	479.735,51 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 130 liczba rodzin: 130 liczba osób w rodzinach: 199
składki na fundusz zdrowia od osób pobierających niektóre świadczenia z pomocy społecznej	40.018,44 zł	liczba osób, którym opłacono składki: 111
2. Usługi opiekuńcze	90.500,32 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 48 liczba rodzin: 46 liczba osób w rodzinach: 63 liczba godzin: 5882,30
3. Odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej	2.558.432,47 zł	liczba osób, którym MOPS pokrył częściowe koszty pobytu w domach pomocy społecznej: 125
4. Wypłata ryczałtów i dodatków mieszkaniowych	1.094.093,34 zł	liczba rodzin, które skorzystały z dodatków mieszkaniowych: 520 liczba przeprowadzonych wywiadów na potrzeby tych świadczeń: 196
Zadania zlecone		
1. Składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekuna	26.699,13 zł	liczba osób, którym opłacono składki: 44
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	122.981,50 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 13 (w tym 9 dzieci) liczba rodzin: 12 liczba osób w rodzinach: 38 liczba godzin: 4034,35 (w tym 3878,35 godzin dla dzieci)
3. Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do	6.836.443,65 zł	

alimentów		
zasiłki rodzinne i dodatki	2.080.171,50 zł	liczba świadczeniobiorców: 817 liczba złożonych wniosków: 983 liczba wydanych decyzji: 1056
zasiłki pielęgnacyjne	1.970.181,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 1248 liczba złożonych wniosków: 262 liczba wydanych decyzji: 189
świadczenia pielęgnacyjne	678.936,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 86 liczba złożonych wniosków: 23 liczba wydanych decyzji: 122
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	200,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 2 liczba wydanych decyzji: 2
specjalny zasiłek opiekuńczy	6.240,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 1 liczba złożonych wniosków: 2 liczba wydanych decyzji: 1
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	283.000,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 279 liczba złożonych wniosków: 288 liczba wydanych decyzji: 281
składki ZUS od świadczeniobiorców	178.591,23 zł	składki społeczne opłacone za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekuna: 86
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	1.639.123,92 zł	liczba świadczeniobiorców: 277 liczba złożonych wniosków: 479 liczba wydanych decyzji: 617
4. Decyzje dla osób nieubezpieczonych	3.100,00 zł	liczba wydanych przez MOPS decyzji potwierdzających prawo do nieodpłatnego korzystania ze świadczeń z opieki zdrowotnej: 44
5. Wynagrodzenie przyznane opiekunowi przez sąd za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną	3.450,00 zł	liczba osób, którym wypłacono wynagrodzenie: 4
6. Dodatek energetyczny	13.593,63 zł	liczba rodzin, które skorzystały z dodatku: 156
7. Realizacja rządowego programu osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego	184.884,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 85 liczba wydanych decyzji: 91
8. Realizacja ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	171.284,50 zł	liczba świadczeniobiorców: 21 liczba złożonych wniosków: 23 liczba wydanych decyzji: 30

1.2. Zadania pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

W roku 2014, podobnie jak w latach poprzednich, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej koordynował realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, jednocześnie realizując bezpośrednio część zadań w nich zawartych. Wiele zadań w ramach Programu zlecała była do realizacji organizacjom pozarządowym w oparciu o przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Gminy Cieszyn z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów, sprawował kontrolę nad realizacją zadań oraz rozliczał dotacje. Zapewniał także obsługę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W roku 2014 Ośrodek koordynował realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie na lata 2014 – 2016, prowadził także obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ośrodek był bezpośrednim realizatorem wielu zadań ujętych w Programie.

MOPS odpowiedzialny był również za koordynację Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Miasta Cieszyna na lata 2012 – 2015 oraz Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Cieszyna na lata 2013 – 2015 i bezpośrednio realizował część zadań w nich zawartych.

MOPS koordynował realizację Programu współpracy Gminy Cieszyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2014 w obszarze polityki społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (wsparcie dla osób potrzebujących, wsparcie dla osób starszych, wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych, ochrona rodzicielstwa, macierzyństwa i praw dziecka) oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów, sprawował kontrolę nad realizacją zadań oraz rozliczał dotacje.

W Ośrodku przygotowywana była również dokumentacja związana z udzielaniem pożyczek organizacjom pozarządowym działającym w obszarze polityki społecznej.

W 2014 roku pożyczki otrzymała Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”, w tym:

- 100.000,00 zł z przeznaczeniem na działania z zakresu pomocy społecznej, integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wspierania i rozwoju przedsiębiorczości społecznej, podejmowane w ramach Przedsiębiorstwa Społecznego przy ul. Wałowej 4 w Cieszynie (termin spłaty: styczeń 2016 rok),
- 50.000,00 zł na opłacenie części kosztów związanych z projektem pod nazwą „Spółdzielnie socjalne drugiej generacji – II edycja” (pożyczka zwrócona w roku 2014),
- 100.000,00 zł z przeznaczeniem na działania z zakresu pomocy społecznej, integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wspierania i rozwoju przedsiębiorczości społecznej,

podejmowane w ramach Przedsiębiorstwa Społecznego przy ul. Wałowej 4 w Cieszynie (termin spłaty: wrzesień 2016 rok).

Ośrodek wydawał zaświadczenia dla wolontariuszy pracujących w organizacjach pozarządowych, uprawniające ich do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską w obrębie Cieszyna. Łącznie wydano 8 zaświadczeń (3 dla wolontariuszy Stowarzyszenia Przyjaciół Chorych im. Łukasza Ewangelisty, 2 dla wolontariuszy Stowarzyszenia Rehabilitacji Kultury Fizycznej Turystyki i Integracji Osób Niepełnosprawnych, 1 dla wolontariusza Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, 1 dla wolontariusza Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem”).

W 2014 roku Ośrodek odpowiedzialny był za przeprowadzenie naboru do Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Jeden z pracowników Ośrodka wszedł do jej składu i brał udział w jej pracach.

W 2014 roku MOPS koordynował sprawy związane z repatriacją, w tym przygotowywał dokumentację dotyczącą przyjęcia na teren Cieszyna kolejnej rodziny w ramach repatriacji i pozyskania na ten cel dotacji z budżetu państwa. Przyjazd repatriantów planowany jest na ostatni kwartał 2015 roku.

W Ośrodku oferowano osobom bezrobotnym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielano poradnictwa z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy, pomagano w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych – listów motywacyjnych i życiorysów. W stałym kontakcie było około 30 osób poszukujących pracy.

Ośrodek współpracował także z PUP w zakresie organizowania prac społecznie użytecznych, które wykonywało łącznie 12 osób, w tym 4 w Zamku Cieszyn, 5 w Szkole Podstawowej nr 2, 2 w Szkole Podstawowej nr 6, 1 w Książnicy Cieszyńskiej. Prace społecznie użyteczne wykonywały osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczył w pracach Komisji ds. instrumentów rynku pracy, wspierających podstawowe usługi rynku pracy, która opiniowała między innymi wnioski osób bezrobotnych o przyznanie dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny korzystały z poradnictwa w MOPS, uzyskując informacje na temat możliwości przystosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, likwidacji barier funkcjonalnych, zakupu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, możliwościach uzyskania statusu osoby niepełnosprawnej, przepisach prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych, możliwościach podjęcia nauki i pracy oraz działalności organizacji pozarządowych. Pracownicy pomagali pozyskać środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej poprzez pomoc w wypełnieniu wniosku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i skompletowanie niezbędnej dokumentacji, a także nawiązanie współpracy z administratorem/zarządcą mieszkania przy likwidacji barier architektonicznych. Pomagali w nawiązaniu współpracy ze specjalistami, którzy wskazywali optymalne rozwiązania i przygotowywali kosztorysy wykonawcze.

Pracownik Ośrodka brał udział w pracach Komisji do spraw opiniowania projektów realizowanych przez Gminę Cieszyn zadań inwestycyjnych i remontowych, pod kątem ich dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach działań Komisji pracownik MOPS współpracował z innymi jednostkami miejskimi w zakresie wydawania opinii, analizował przedstawione projekty oraz uczestniczył w wizjach lokalnych obiektów i terenów objętych projektami.

Przedstawiciel Ośrodka uczestniczył w pracach Komisji do spraw rozpatrywania wniosków dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, działającej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie.

W 2014 roku, MOPS skierował 5 dzieci z najuboższych rodzin do udziału w wypoczynku letnim organizowanym w DarłóWKu Wschodnim przez Śląskie Kuratorium Oświaty w Katowicach.

Ośrodek zorganizował także pomoc świąteczną. W ramach akcji „Paczka dla każdego dziecka” przeprowadzonej wspólnie z cieszyńskimi szkołami, zebrano około 500 paczek, które następnie za pośrednictwem pracowników socjalnych trafiły do dzieci z najuboższych rodzin.

W październiku 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, we współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – Zarządem Okręgowym w Bielsku – Białej, przekazał 2025 kg jabłek 135 najuboższym rodzinom.

W roku 2014 MOPS był partnerem Obchodní akademie a Vyšši odborné školy sociální w Ostrawie w realizacji projektu pod nazwą „Získáme nové poznatky v oblasti sociální práce u nejbližších zahraničních sousedů”, dofinansowanego z Programu Leonardo da Vinci. W ramach projektu, Ośrodek zorganizował miesięczny staż w kilku placówkach pomocowych na terenie Cieszyna, w tym także w Ośrodku. W stażu udział wzięło 8 studentów z Republiki Czeskiej.

Ośrodek koordynował współpracę gminy Cieszyn z Miastem Bielsko-Biała w zakresie przyjmowania do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku – Białej osób nietrzeźwych z terenu Cieszyna. W roku 2014 z terenu Cieszyna doprowadzono do Ośrodka 257 osób, w tym 230 mężczyzn oraz 27 kobiet, nie doprowadzono natomiast żadnej małoletniej osoby. Powody doprowadzenia do Ośrodka były następujące: zagrożenie życia i zdrowia (161 osób), interwencje publiczne (56 osób), interwencje domowe z użyciem przemocy (37 osób), wykroczenia i przestępstwa (3 osoby). Doprowadzaniem osób nietrzeźwych do OPPA zajmowała się bezpośrednio Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie oraz Straż Miejska. Dodatkowo, w pomieszczeniach Komendy zatrzymano do wytrzeźwienia 23 osoby, Straż Miejska doprowadziła 24 osoby nietrzeźwe do miejsca zamieszkania. Wpłaty od osób z terenu Cieszyna wyniosły 13.546,00 zł, natomiast pomoc finansowa Gminy Cieszyn w formie dotacji dla Miasta Bielsko – Biała na dofinansowanie działalności OPPA wyniosła 42.799,00 zł.

1.3. Działalność Punktu Wolontariatu przy MOPS w Cieszynie.

W roku 2014 przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonował Punkt Wolontariatu, w ramach którego realizowane były następujące Programy:

- Program *Douczenie*, którego założeniem jest pomoc dzieciom uczęszczającym do szkół podstawowych i gimnazjów w nauce oraz odrabianiu zadań domowych. Spotkania odbywają się w domu ucznia, w jego szkole, bądź w Punkcie Wolontariatu – w zależności od możliwości lokalowych i sytuacji rodzinnej dziecka. Indywidualny kontakt dziecko – wolontariusz sprzyja nie tylko procesowi uczenia się, ale również buduje relacje pomiędzy nimi, dając dziecku poczucie możliwości uzyskania wsparcia w miarę potrzeb. Wolontariusz zaś może zdobyć doświadczenie w pracy z dziećmi. W Programie uczestniczyło 35 wolontariuszy, którzy obejmowali wsparciem 34 osoby.
- Program *Junior*, który polega na wspólnych spotkaniach wolontariusza i dziecka w jego miejscu zamieszkania czy też w Punkcie Wolontariatu. Jego celem jest wsparcie rozwoju psychofizycznego dziecka poprzez wspólną, kreatywną zabawę, zajęcia z wolontariuszem. Kontakt indywidualny, tak jak w przypadku poprzedniego programu, wpływa na tworzenie się więzi pomiędzy uczestnikami i zapewnia dziecku wsparcie. W jego trakcie możliwe jest również – w niektórych przypadkach – nadrabianie braków kompetencji wychowawczych rodziców. Wolontariusz zdobywa doświadczenie w kontaktach i pracy z dziećmi. W ramach Programu pomocą objętych było 7 rodzin, a uczestniczyło 28 wolontariuszy.
- Program *Ziomek*, którego idea opiera się na spotkaniach indywidualnych wolontariusza z osobą starszą, niepełnosprawną, podczas których „społecznik” nie tylko towarzyszy beneficjentowi, ale także niesie pomoc w czynnościach dnia codziennego. Spotkania mają częściowo charakter terapeutyczny poprzez możliwość zwierzenia się z trudnych spraw, „wygadania się” czy powspominania. Kontakt indywidualny sprzyja budowaniu relacji, daje osobie starszej wsparcie, a wolontariuszowi umożliwia zdobywanie doświadczenia i mądrości życiowej. Uczestniczyło w nim 12 wolontariuszy, którzy obejmowali wsparciem 8 osób.
- Program *Grupa Szpitalna*, którego celem jest dotrzymanie towarzystwa i organizacja czasu dzieciom przebywającym na Oddziale Pediatrii Szpitala Śląskiego w Cieszynie. Obecność wolontariuszy sprawia, że mali pacjenci odrywają się od swoich problemów związanych z chorobą i pobytem w szpitalu. Kontakt może również mieć charakter terapeutyczny. W 2014 roku 32 wolontariuszy, 2 razy w tygodniu prowadziło zajęcia z dziećmi na Oddziale pediatrycznym Szpitala Śląskiego w Cieszynie.
- Program *Wolontariat Akcyjny*, w ramach którego wolontariusze niosą pomoc w środowisku lokalnym w zależności od aktualnych potrzeb, pomagają przy organizacji imprez okolicznościowych, akcji, takich jak np. zbiórka żywności, organizacji pomocy dla ofiar klęsk żywiołowych lub zdarzeń losowych. W roku 2014 w Program włączyło się 35 osób (pomoc w organizacji imprezy Plaża Open, imprezy Uliczne Granie, imprezy sportowej na lodowisku, Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, Święta Herbaty, pomoc w badaniach diagnostycznych prowadzonych przez Uniwersytet Śląski, pomoc w zbiorce paczek świątecznych dla podopiecznych MOPS).

1.4. Projekt systemowy „Aktywna integracja społeczna w Cieszynie”.

W roku 2014 MOPS realizował kolejną edycję projektu systemowego „Aktywna Integracja Społeczna w Cieszynie”. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII – Promocja Integracji Społecznej, Działania 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

W ramach Projektu prowadzone były działania, mające na celu aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Indywidualnym wsparciem obejmowane były osoby w wieku od 15 do 30 roku życia. Uczestnicy mieli możliwość zdobycia kwalifikacji zawodowych spójnych z wykazem zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Głównym celem podejmowanych działań było przywrócenie osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, niepełnosprawnych na rynek pracy oraz ich integracja ze społeczeństwem. W 2014 roku w projekcie wzięły udział 24 osoby.

Wykaz szkoleń i warsztatów zrealizowanych w 2014 roku.

- Szkolenia z zakresu aktywizacji społecznej obejmujące treningi integracyjne, promocji wizerunku i wizażu, umiejętności interpersonalnych i asertywności, zarządzania czasem, savoir – vivre w życiu codziennym (czas trwania: 54 godziny lekcyjne, liczba osób uczestniczących: 17).
- Warsztaty z zakresu grupowego (czas trwania: 3 godziny) i indywidualnego (czas trwania: 2,5 godziny) doradztwa zawodowego (liczba osób uczestniczących: 17).
- Kurs komputerowy dla dwóch grup, na dwóch poziomach zaawansowania: podstawowy (czas trwania: 36 godzin lekcyjnych, liczba osób uczestniczących: 10), Zaawansowany (czas trwania: 24 godziny lekcyjne, liczba osób uczestniczących: 7).
- Kurs obsługi kas fiskalnych z fakturowaniem i zasadami obsługi klienta (czas trwania: 24 godziny, liczba osób uczestniczących: 12).
- Certyfikowany Kurs Kadry i Płace od podstaw z obsługą programów Płatnik oraz Symfonia (czas trwania: 60 godzin, liczba osób uczestniczących: 1).
- Certyfikowany kurs Makijażu I i II stopnia (czas trwania: 65 godzin lekcyjnych, liczba osób uczestniczących: 1).
- Kurs spawania metodą MAG, liczba godzin zgodna wytycznymi Instytutu Spawalnictwa w Gliwicach (liczba osób uczestniczących: 1).
- Kurs kosmetyczny (czas trwania: 120 godzin, liczba osób uczestniczących: 1).
- Kurs prawa jazdy kat B (liczba osób uczestniczących: 4).
- Kurs operatora wózków jezdniowych (czas trwania: 46 godzin, liczba osób uczestniczących: 3).
- Certyfikowany kurs zawodowy z zakresu strzyżenia i pielęgnacji psów (Czas trwania: 60 godzin, liczba osób uczestniczących: 1).
- Kurs kucharski (czas trwania: 150 godzin, liczba osób uczestniczących 5).
- Kurs prawa jazdy Kat C (liczba osób uczestniczących: 1).
- Kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej w zakresie prawa jazd Kat C (czas trwania: 140 godzin, liczba osób uczestniczących: 1).
- Certyfikowany kurs kadry i płace dla zaawansowanych (czas trwania: 36 godzin, liczba osób uczestniczących: 1).

- Szkolenie z zakresu specjalistycznej pielęgnacji stóp Zdrowe Nogi (czas trwania: 24 godziny, liczba osób uczestniczących: 1).
- Szkolenie Funeralne – profesjonalne, godne i sanitarne przygotowanie zmarłego do pochówku (czas trwania: 25 godzin, liczba osób uczestniczących: 1).
- Kurs Kucharz Kuchni Regionalnej (czas trwania: 60 godzin, liczba osób uczestniczących: 4).
- Profesjonalny kurs fotografii „Otwarte Studium Fotografii” (czas trwania: 100 godzin, liczba osób uczestniczących: 1).

Czterech uczestników projektu zostało skierowanych na staże. Organizatorem stażu była firma komputerowa oraz Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” (staż w pralni).

W październiku 2014 roku rozpoczęła się kolejna edycja projektu systemowego skierowana do osób niepełnosprawnych.

W okresie od października do grudnia przeprowadzono rekrutację 11 osób (3 mężczyzn, 8 kobiet), dla których w roku 2015 zaplanowano cykl szkoleń miękkich, kursy komputerowe oraz szkolenia zawodowe.

Budżet projektu w 2014 roku wyniósł 227.964,21 zł, wkład własny w wysokości 30.034,63 zł stanowiły zasiłki celowe i okresowe dla uczestników projektu.

2. Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

W 2014 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Cieszynie zatrudnionych było, na podstawie umowy o pracę, 59 osób¹, w tym 20 pracowników socjalnych (6 starszych specjalistów pracy socjalnej, 11 specjalistów pracy socjalnej, 3 pracowników socjalnych). 48 pracowników posiadało wykształcenie wyższe, 11 wykształcenie średnie.

W strukturze organizacyjnej MOPS funkcjonowały następujące działy:

- Dział Pomocy Środowiskowej – 16 osób, w tym 13 pracowników socjalnych i 2 asystentów rodziny,
- Dział Świadczeń Rodzinnych – 7 osób,
- Dział Świadczeń Pomocy Społecznej – 8 osób,
- Dział Finansowo – Księgowy – 7 osób,
- Dział Pracy Specjalistycznej – 3 osoby,
- Dział Projektów – 3 osoby, w tym 1 pracownik socjalny,
- Dział Organizacyjny – 5 osób,
- Biuro Prawne – 1 osoba,
- Zespół ds. przemocy w rodzinie – 3 pracowników socjalnych,
- Zespół ds. domów pomocy społecznej i usług opiekuńczych – 4 osoby, w tym 3 pracowników socjalnych.

W roku 2014 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach, w tym z zakresu realizowanych ustaw oraz metod pracy z klientem.

¹ Stan na 31.12.2014 r., spośród 59 osób zatrudnionych pracy nie wykonywało 6 osób (4 osoby z powodu urlopów macierzyńskich, 2 osoby z powodu przebywania na długotrwałych zwolnieniach lekarskich), 1 osoba zatrudniona była na podstawie umowy o pracę na zastępstwo za nieobecnego pracownika.

3. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie w 2014 roku

Tabela nr 3 – Budżet MOPS w Cieszynie w 2014 roku	
Rodzaj środków finansowych w Dziale 852 – Pomoc Społeczna, ujętych w planie finansowym MOPS	Wysokość środków finansowych
Środki finansowe na zadania własne	8.909.963,86 zł
w tym na:	
– zasiłki i pomoc w naturze	2.392.034,04 zł
– usługi opiekuńcze	90.500,32 zł
– utrzymanie Ośrodka (w tym wynagrodzenia 44 etatów, koszty energii elektrycznej i ciepłej, wody, opłat telefonicznych, zakupu artykułów biurowych, środków czystości, wyposażenia, zakupu drobnych usług pozostałych)	2.695.789,75 zł
	z tego dotacja z budżetu państwa na to zadanie wyniosła: 343.629,00 zł
– pokrycie kosztów opłaty pocztowej dotyczącej korespondencji związanej ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym	16.788,00 zł
– wypłatę ryczałtów i dodatków mieszkaniowych	1.094.093,34 zł
– odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej	2.558.432,47 zł
– realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie na lata 2014 – 2016	5.970,94 zł
– realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Cieszyna na lata 2013 – 2015 (usługi 2 asystentów rodziny, poradnictwo prawne i psychologiczne, grupy wsparcia)	56.355,00 zł
	w tym dotacja z budżetu państwa na wynagrodzenia i pochodne dla 2 asystentów rodziny wyniosła: 45.000,00 zł
Środki finansowe na zadania zlecone	7.579.141,86 zł
w tym na:	
– składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekuna	26.699,13 zł
– usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	122.981,50 zł
– realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym (w tym obsługę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego)	7.053.148,92 zł

– pokrycie kosztów wydania decyzji dla osób nieubezpieczonych	3.100,18 zł
– wynagrodzenia przyznane opiekunom przez sąd za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną	3.450,00 zł
– realizację rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	184.884,00 zł
– realizacja ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	171.284,50 zł
– dodatek energetyczny	13.593,63 zł
Środki finansowe na realizację projektu systemowego „Aktywna Integracja Społeczna w Cieszynie”	227.964,21 zł
	w tym dotacja z EFS wyniosła: 197.929,58 zł
Razem	16.717.069,93 zł

Tabela nr 4 – Dochody budżetu w roku 2014 w Dziale 852 – Pomoc społeczna	
Rodzaj dochodu	Wysokość środków finansowych
Wpływy z odpłatności za pobyt mieszkańców w DPS ponoszone przez rodziny (wstępni, zstępni)	165.767,37 zł
wpływy z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych wraz z odsetkami	35.294,13 zł
wpływy z tytułu zwrotów alimentów	2.100,00 zł
wpływy z tytułu nienależnie pobranych zasiłków okresowych i stałych	3.007,43 zł
wpływy z tytułu zwrotu nienależnego dodatku mieszkaniowego	4.671,66 zł
zwrot nienależnej odprawy pieniężnej z tytułu zwolnienia	2.945,00 zł
wpływy z odpłatności za korzystanie z usług opiekuńczych nad ludźmi obłożnie chorymi	16.751,76 zł
wpływy z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń – obiady i wspieranie osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny	1.176,00 zł
odsetki z konta bankowego	6.662,00 zł
zwrot z tytułu nakładów na remont Filii Ośrodka	3.839,90 zł
Razem	242.215,25 zł

4. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców miasta korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów Gminy Cieszyn w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

W związku z powyższym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich oraz przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci,
- zwiększenie zakresu usług świadczonych przez asystentów rodziny poprzez zatrudnienie 3 asystenta rodziny,
- utworzenie mieszkań readaptacyjnych dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- wydzielenie w strukturze organizacyjnej MOPS zespołu ds. asysty rodzinnej,
- wspieranie działań zmierzających do ustanowienia Cieszyńskiej Karty Dużej Rodziny,
- rozwój wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych i starszych,
- wspieranie inicjatyw związanych z zapewnieniem usług psychiatry dziecięcego oraz zespołów psychiatrii środowiskowej, finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia,
- zapewnianie schronienia osobom opuszczającym Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie,
- uruchomienie punktu terapeutyczno – mediacyjnego dla rodzin, w których występuje przemoc, ze szczególnym uwzględnieniem pracy ze sprawcami przemocy,
- podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej,
- zapewnienie ergonomicznych warunków pracy pracownikom Ośrodka, w tym między innymi poprzez montaż klimatyzatorów w pomieszczeniach biurowych oraz wydzielenie mniejszych pomieszczeń biurowych,
- wyposażenie pracowników w podstawowe narzędzia pracy – wymiana oprogramowania specjalistycznego służącego do realizacji zadań Ośrodka z programów pracujących w środowisku DOS na programy pracujące w środowisku WINDOWS,
- podniesienie jakości usług świadczonych w Ośrodku poprzez wprowadzenie możliwości załatwiania spraw drogą elektroniczną (e – MOPS),
- wymiana sprzętu komputerowego,
- poprawa dostępności do Ośrodka poprzez remont chodnika i dojazdu do parkingu oraz utworzenie nowych miejsc parkingowych.